

О.А.Білоус, канд.фіз.-мат.наук, доцент
eabelous@mail.ru

Н.С.Мартінова, канд.техн.наук

Сумський державний університет, м. Суми

АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ В КОНТЕКСТІ БЕЗПЕРЕВНОЇ ОСВІТИ

Знання і кваліфікація фахівців з подальшим розвитком наукового прогресу та новітніх технологій потребують поновлення, розширення та вдосконалення. Безперечно, пріоритет віддається робітникам, які самостійно орієнтуються в стрімкому потоці інформації, прагнуть до професійного росту та самовдосконалення. Тому питання безперервної освіти, розвитку освітніх технологій є актуальним з точки зору потреб суспільства.

Основною складовою частиною безперервної освіти є самостійна робота, яка проводиться під час подовженого періодичного, або короткотермінового навчання, стажування на передових підприємствах галузі, в науково-дослідних інститутах, експериментальних лабораторіях, навчання в цільовій аспірантурі, докторантурі, отримання нової спеціальності, підвищення кваліфікаційного рівня, навчання на виробничо-економічних семінарах, тощо.

Така робота повинна враховувати як індивідуальні можливості і особливості студента, так і його потреби, дозволяти швидко реагувати на прогресивні зміни в різних областях діяльності. Самостійна робота, крім того, що дає можливість отримати нові знання, дозволяє оволодіти технологіями отримання цих знань. В цьому контексті важливим є залучення студентів до науково-дослідної роботи. Зокрема це дозволяє розвинути творчі здібності і є одним з факторів формування фахівців нового типу, здатних творчо мислити та оптимально розв'язувати будь-які питання і проблеми.

Таким чином, в контексті безперервної освіти систематичне самостійне навчання слід вважати основним, а не додатковим відносно до інших видів підготовки.

Ефективність навчання, особливо самостійному, надає індивідуальний план студента, слухача. В Сумському державному університеті такий план розробляється для магістрів денної та заочної форми навчання, для студентів індивідуальної підготовки денного відділення згідно вимог до професійної діяльності фахівця, специфіці спеціальності, індивідуальних особливостей, тощо.

Важливою складовою успішного самостійного навчання є інформаційне забезпечення сучасними навчально-методичними розробками,

довідковою, правовою, нормативно-технічною документацією, програмною продукцією, тощо. Застосування інформаційних технологій, мережі Інтернет організаційно і методично підвищує рівень самостійного навчання. Вміння шукати та знаходити необхідну інформацію, аналізувати отримані дані, систематизувати результати, якісно готувати і представляти відповідну інформацію, використовувати різні мережеві та Інтернет-технології, сервіси та послуги — всі ці навички потрібні сучасному фахівцю.

Успіх самостійної роботи студента залежить від якісно підготовлених навчально-методичних розробок, що містять синтез теоретичного матеріалу, розрахункових та аналітичних задач, довідкових відомостей, тощо. Основна задача навчально-методичної літератури є орієнтація на суть дисципліни, формування навичок, вмінь. Якісні методичні розробки не дають готових знань, але направляють розумову діяльність, структурують систему орієнтирів для отримання знань, надають мотивацію пізнавальної діяльності індивідуума.

Одним з етапів корегування організації самостійної роботи є контроль, причому перевага віддається всім видам контролю, а саме вхідному або попередньому, проміжному та підсумковому. Проміжний контроль якості навчання може бути проведений в тому числі і в формі самоконтролю. Викладачам при організації самостійної роботи необхідно акцентувати увагу на консультативно-координаційній функції керівництва пізнавальним процесом. Слід приділяти увагу розвитку навичок колективної творчості. Традиційно, це реалізується при розробці колективних завдань, комплексної задачі групою з кількох студентів. Такі навички важливі при підготовці спеціалістів для підприємств, фірм що випускають складні інженерні вироби, мають багатоетапні технології виробництва.

В.А. Боровик, председатель профсоюза,
канд. техн. наук, доцент

Н.М. Олада, зам. председателя профсоюза

Сумский государственный университет, г. Сумы

БОЛОНСКИЙ ПРОЦЕСС – МЕСТО И УЧАСТИЕ В НЕМ ПРОФСОЮЗА РАБОТНИКОВ ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ УКРАИНЫ

В Программном заявлении Европейских профсоюзов работников образования по Болонскому процессу накануне Министерской встречи в Бергене (февраль 2005 года) сказано: “Мы заявляем, что преподавательский персонал и научные работники являются опорой Болонского